

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 10, 2016 [Назад](#) [Головна](#)

0 0 0 0 0 0 0 0

УДК 336.025.12:330.341.1](477)

*Н. Б. Демчишак,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів*

ТЕОРЕТИЧНА КОНСТРУКЦІЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

*N.B. Demchyshak,
candidate of economic sciences, associate professor, associate professor of department of finance, monetary circulation and credit,
Ivan Franko National University of L'viv*

THEORETICAL CONSTRUCTION AND STRATEGIC BASES OF THE FINANCIAL REGULATION OF INNOVATIVE ACTIVITY IN UKRAINE

У статті обґрунтовано концептуальне тлумачення фінансового регулювання інноваційної діяльності як узгодженого комплексного впливу держави на функціонування національної інноваційної системи, обумовленого інноваційним потенціалом та рівнем інноваційної безпеки в країні, спрямованого на зміцнення конкурентоспроможності та утвердження інноваційної моделі сталого соціально-економічного розвитку. Виокремлено бюджетні та податкові інструменти фінансового регулювання інноваційних процесів (бюджетні інвестиції; бюджетні кредити; державні гарантії; державні субсидії; податкові пільги). Запропоновано стратегію фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні з визначенням її мети, цілей реалізації, виконавців. Виділено окремі напрями реалізації стратегії фінансового регулювання в межах інституційного, науково-технічного, фінансового, інфраструктурного та євроінтеграційного блоків. Запропоновано структурно-логічну модель формування та реалізації стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні.

In the article conceptual interpretation of the financial regulation of innovative activity as the concerted complex influence of the state on national innovative system functioning, conditioned by innovative potential and innovative strength security in a country, sent to strengthening of competitiveness and claim of steady socio-economic development innovative model is reasonable. The budgetary and tax instruments of the financial regulation of innovative processes (budgetary investments; budgetary credits; state guarantees; state subsidies; tax deductions) are determined. Strategy of the financial regulation of innovative activity in Ukraine with determination of its aim, aims of realization, performers is offered. Separate directions of realization of strategy of the financial regulation within the limits of institutional, scientific and technical, financial, infrastructural and eurointegration blocks are distinguished. The structural-logical model of forming and realization of strategy of the financial regulation of innovative activity in Ukraine is offered.

Ключові слова: *фінансове регулювання, інноваційна діяльність, бюджетні інструменти, податкові інструменти, стратегія фінансового регулювання інноваційної діяльності.*

Key words: *financial regulation, innovative activity, budgetary instruments, tax instruments, strategy of the financial regulation of innovative activity.*

Постановка проблеми. Утвердження концепції сталого соціально-економічного розвитку національної економіки на основі інноваційної моделі як стратегічного завдання державної політики в Україні зумовлює актуальність обґрунтування теоретичних засад фінансового регулювання інноваційних процесів у контексті сучасних реалій та ключових тенденцій у світовому господарстві. На основі цього повинні бути окреслені актуальні напрями реалізації стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності з урахуванням набутого досвіду та нових орієнтирів розвитку України у ХХ ст.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти фінансового регулювання та особливості застосування бюджетних інструментів впливу на інноваційну активність вивчали: О. Василик, О. Гордей, В. Дем'янишин, Н. Іванова, Т. Ковальова, О. Ковалюк, Т. Куценко, Л. Лисяк, І. Луніна, І. Лютий, В. Опарін, Ц. Огонь, І. Чугунов, С. Юрій, Ф. Ярошенко та ін. Податкове регулювання, як складову системи фінансового регулювання, зокрема у частині стимулювання інноваційної діяльності, досліджували такі учені, як: В. Андусенко, З. Варналії, О. Воронкова, О. Данілов, В. Дем'янишин, О. Десятнюк, М. Єрмошенко, Р. Желізняк, Ю. Іванов, М. Кизим, А. Крисоватий, П. Мельник, Г. Паргин, А. Соколовська, Л. Тарангул, С. Юрій та ін. Незважаючи на широкий спектр наукових пошуків й наявність значної кількості праць у визначеному напрямі все ж нечіткою залишається теоретична конструкція фінансового регулювання інноваційних процесів та несформовані стратегічні засади його реалізації в Україні.

Постановка завдання. Мета статті – обґрунтування теоретичних основ та стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Фінансове регулювання інноваційної діяльності, на наш погляд, – це узгоджений комплексний вплив держави на функціонування національної інноваційної системи, обумовлений інноваційним потенціалом та рівнем інноваційної безпеки в країні, спрямований на зміцнення конкурентоспроможності та утвердження інноваційної моделі сталого соціально-економічного розвитку.

Враховуючи те, що об'єктом регулюючого впливу є інноваційна діяльність, розглянемо особливості бюджетного та податкового регулювання останньої в цілому та у розрізі конкретних інструментів, враховуючи тісний взаємозв'язок зазначених складових системи фінансового регулювання та необхідність комплексного їх застосування в нинішніх умовах. Сформульовані наукові позиції стосовно необхідності та доцільності розгляду фінансового регулювання інноваційної сфери як системи

із двох складових (бюджетного та податкового регулювання) обумовлюються визначальною, на наше переконання, їх роллю у регулюванні інноваційних процесів.

Зуважимо, що у дещо ширшому контексті об'єктом регулюючого впливу можна вважати інноваційну діяльність, що здійснюється в межах національної інноваційної системи, або ж в цілому національну інноваційну систему. Це пов'язано із постулатами теорії управління, яка базується на виокремленні керуючої та керуваної систем, а також дослідженням фінансового регулювання з позицій державного регулювання, кінцевою метою якого є забезпечення соціально-економічного розвитку країни. На підставі зазначеного розглянемо безпосередньо інструменти фінансового регулювання інноваційної діяльності. Зуважимо, що за своєю економічною сутністю бюджетні інструменти є прямою формою підтримки (стимулювання), а податкові – непрямю, так як механізм їхнього надання пов'язаний не із безпосереднім фінансуванням, а має опосередкований характер (надання пільг тощо).

Потрібно зазначити, що використання прямої підтримки має адресний характер в межах певних цілей держави, і попри те, що вона дає змогу контролювати бюджетні кошти, однак може характеризуватись і високими адміністративними витратами й відсутністю об'єктивності, зважаючи на рівень бюрократії в країні тощо. При цьому, окремі науковці виділяють форми прямого фінансування інноваційних процесів, зокрема такі, як адміністративно-відомча та програмно-цільова [6, с. 105]. Застосування інструментів непрямої підтримки потребують порівняно менших адміністративних витрат, їх можна використовувати більш диференційовано, однак існує ймовірність зловживань та спотворення конкурентного середовища. На наш погляд, як прямі, так і непрямі способи підтримки мають переваги і недоліки. Обидві форми дають змогу через визначення пріоритетів інноваційної діяльності в країні впливати на інноваційні процеси, а ефективність їх застосування залежить від особливостей національної інноваційної системи та рівня державного менеджменту.

З-поміж бюджетних інструментів, які можуть використовуватись власне у процесі фінансування та стимулювання інноваційної діяльності доцільно виділити: бюджетні інвестиції; бюджетні кредити; державні гарантії; державні субсидії.

Бюджетні інвестиції як інструмент передбачають безпосереднє вкладення коштів у ті чи інші об'єкти, зокрема інвестиції в інновації, головним чином вони пов'язані із видатками розвитку державного і місцевих бюджетів. Тобто, це безпосереднє фінансування інноваційних процесів в країні у тій чи іншій формі. Його отримання може передбачати конкретні вимоги до суб'єктів, базується на відповідній нормативно-правовій базі, певних процедурах, чіткій регламентації.

Бюджетне кредитування полягає у наданні коштів з бюджету суб'єктам підприємництва на поворотній і платній основі, наприклад позиції, або часткове безвідсоткове кредитування інноваційних проектів, які мають пріоритетне для економіки значення з огляду на затверджені програми соціально-економічного розвитку та визначені стратегічні його орієнтири. Таке кредитування може відбуватись і в межах певних відсоткових співвідношень з метою стимулювання інноваторів до залучення додаткових джерел фінансування. Також зазначений інструмент може мати і дещо інший характер використання, застосовуючись не у спосіб безпосереднього виділення безвідсоткових позик, а маючи компенсаційне призначення. У такому випадку цінність такого регулюючого впливу для суб'єктів інноваційної діяльності у тому, що це дає їм змогу компенсувати у певному обсязі сплачені відсотки фінансово-кредитним установам.

Державні гарантії можуть бути передбачені у межах бюджету для окремих підприємств тощо, зокрема важливих для розвитку національної економіки з точки зору їхньої інноваційної активності, експортного потенціалу, виробництва високотехнологічної та необхідної для країни продукції тощо. При цьому державна гарантія є зобов'язанням держави повністю або частково виконати платежі на користь кредитора такого підприємства у разі невиконання позичальником зобов'язань за одержаними позиками. Надання державних гарантії за кредитами суттєво зменшує кредитний ризик, що супроводжується зниженням процентних ставок, спрощенням інших умов кредитування. Як наслідок суб'єкти мають змогу інтенсифікувати власну інноваційну діяльність, зменшуючи витрати, і водночас, зберігаючи фінансовий потенціал.

Державні субсидії, маючи невідплатний і безповоротний характер, надаються суб'єктам інноваційної діяльності, діяльність яких з тих чи інших міркувань є важливою для держави. Вони можуть бути пов'язані із субсидюванням експорту зокрема в частині стимулювання виробництва наукомісткої конкурентоздатної продукції, спроможної зміцнювати експортний потенціал країни та зберігати її конкурентні переваги на світових ринках.

Зуважимо, що можливість активного використання бюджетних інструментів безпосередньо залежить від фінансової спроможності країни, а, відтак, величини бюджету й здатності виділяти кошти на інноваційні проекти чи в інший спосіб стимулювати інноваційну діяльність поряд із забезпеченням ключових потреб, зокрема соціальних. В умовах дефіциту бюджетних коштів потенціал застосування тих чи інших бюджетних інструментів у цілях підтримки інноваційних процесів дуже обмежений, тому не менш актуальною проблемою є вивчення можливості використання податкових інструментів.

При цьому, зазначимо, що поняття податкових стимулів інноваційного розвитку, яке часто використовується науковцями, на наш погляд, є дещо вужчим за економічним змістом, ніж податкове регулювання. Загалом для стимулювання інноваційної діяльності держава може застосовувати пільги та переваги, що надаються суб'єктам інноваційної діяльності з метою їх стимулювання, у тому числі податкові. На наш погляд, що такі стимули водночас є інструментами податкового регулювання інноваційної діяльності, і саме у такому контексті їх доцільно розглядати.

В економічній літературі існують різні підходи до класифікації податкових інструментів, зокрема:

- за напрямками стимулюючої дії – спрямовані на створення економічних стимулів для розширення попиту на наукові дослідження й інноваційну продукцію, створення стимулів для інвестування в науку й інноваційну сферу, стимулювання громадян до участі в інноваційній діяльності, спрямовані на зниження витрат при здійсненні наукової й інноваційної діяльності [1];

- за базою надання податкових пільг – податкові пільги, використання яких обмежено прибутком від реалізації інноваційного проекту, податкові пільги, застосування яких пов'язано з реалізацією інноваційного проекту, однак не обмежено прибутком від його здійснення [4];

- в залежності від етапу життєвого циклу інновацій – фундаментальні науково-дослідні роботи, прикладні, дослідно-конструкторські роботи, впровадження інновацій, споживання інновацій [5];

- за спрямованістю стимулюючої дії – зниження податкової складової в ціні наукового і інноваційного продукту, створення стимул-реакцій для розширення попиту на наукові дослідження, створення стимул-реакцій для інвестування в науку й інноваційну сферу, стимулювання малих інноваційних підприємств [8].

Вважаємо, ключовим інструментом регулювання інноваційної активності є податкові пільги в розрізі конкретних їх різновидів. Згідно Податкового кодексу України (ст. 30), податкова пільга – це звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування і сплати податку та збору, сплата ним податку та збору у меншому розмірі за наявності підстав [7]. Так, Желізняк Р.Й. дає визначення податкової пільги у податковому стимулюванні інноваційної діяльності підприємств – це передбачений податковим та митним законодавством виняток з загальних правил оподаткування щодо зменшення суми нарахованого податку чи/та збору або звільнення від нарахування та сплати податку та збору підприємства, що займається інноваційною діяльністю [3]. Грушко В. та Кошмбар Л. розглядають податкові пільги у межах податкового регулювання інвестиційної активності, тобто здійснення державою за допомогою механізмів оподаткування певних заходів, спрямованих на регулювання обсягів, якості й напрямів інвестування суб'єктів господарювання всіх форм власності, досягнення рівноваги між попитом і пропозицією на інвестиційному ринку [2, с. 97].

Як показує світова практика, для стимулювання інноваційної діяльності застосовуються наступні види податкових пільг [9, с. 19-20]: інвестиційний та /або дослідницький податковий кредит; "податкові канікули" протягом кількох років на сплату податку на прибуток, що був отриманий від реалізації інноваційних проектів; зменшення податку на певний приріст інноваційних витрат; зниження ставок податку на прибуток, спрямовану на замовні та спільні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи; пільгове оподаткування прибутку, отриманого в результаті використання патентів, ліцензій тощо.

Враховуючи сутність та специфіку зазначених вище інструментів податкового регулювання, безумовно, потрібно враховувати, що очікуваний результат від їх застосування не завжди може бути позитивним. Адже існує проблема ефективності використання інструментарію податкового регулювання з огляду на його витратність та ймовірні зловживання. Також зазвичай потрібен часовий лаг, щоб визначити доцільність застосування та результативність у кожній конкретній ситуації.

Враховуючи зазначене, вважаємо за доцільне запропонувати стратегію фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні, яка передбачає визначення мети й цілей регулювання, виконавців, фінансових інструментів для досягнення поставлених цілей, в цілому ґрунтується на теоретичні конструкції та методологічних підходах до функціонування системи фінансового регулювання.

Метою реалізації стратегії є вихід України на траєкторію сталого соціально-економічного розвитку на основі побудови інноваційної його моделі.

Цілями стратегії є: формування інноваційного потенціалу; гарантування інноваційної безпеки держави; підвищення рівня конкурентоспроможності країни; утвердження інноваційної моделі економіки; забезпечення сталого соціально-економічного розвитку.

Відповідальність за реалізацію стратегії повинна бути покладена на центральні й місцеві органи державної влади та управління, а також органи місцевого самоврядування. При цьому ключовою є роль Верховної Ради України й відповідних комітетів, Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства інфраструктури України. Реалізація стратегії передбачає використання фінансових інструментів регулювання в частині бюджетних та податкових, з урахування нормативно-правового регламентування цього процесу.

На основі цього, пропонуємо структурно-логічну модель формування та реалізації стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності (рис. 1).

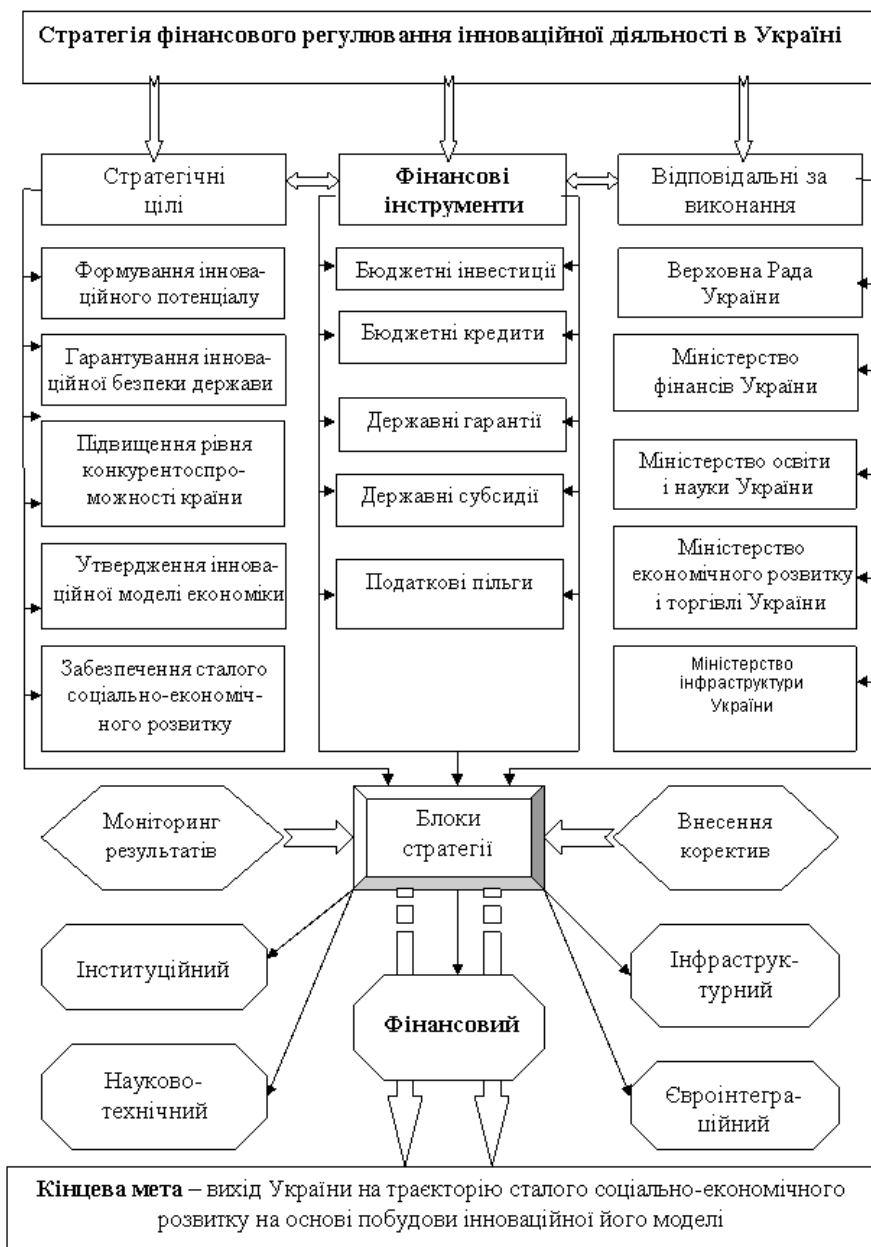

Рис. 1. Структурно-логічна модель формування та реалізації стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні

Джерело: розроблено автором.

Отже, запропонована стратегія фінансового регулювання інноваційної діяльності включає напрями її реалізації та відповідні тактичні кроки в межах таких блоків:

I. Інституційний блок:

1. Визначення ролі та місця стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності у загальній стратегії соціально-економічного розвитку України.
2. Внесення змін до нормативно-правових актів України в частині забезпечення узгодженості в межах діючого правового поля в державі, а також можливості реалізації запропонованих заходів, усунення прогалин у законодавстві, продовження роботи над його удосконаленням у контексті сучасних викликів.
3. Формування цілісної системи інститутів регулювання, чіткого визначення ролі, завдань та функцій окремих органів у ній, забезпечення процесу координації дій та механізми комплексного впливу інститутів регулювання на національну інноваційну систему у межах передбачених повноважень.
4. Інтеграція регіонів й їхнього потенціалу у єдину інноваційну систему з національною самобутністю й обґрунтування пріоритетів їхнього розвитку, створення об'єктивної системи статистичного спостереження за основними індикаторами функціонування національної інноваційної системи.
5. Вивчення та врахування впливу інноваційної культури, інноваційного мислення громадян на успішність регулювання інноваційної діяльності в країні, використання національних особливостей, психології й традицій, соціальної відповідальності й правової компетентності в напрямі їх трансформації в конкурентні переваги України в умовах глобалізації.

II. Науково-технічний блок:

1. Налагодження кооперації між державою, що зацікавлена у зростанні інноваційної активності й підвищенні добробуту громадян, бізнесом, готовим фінансувати новітні розробки, та науковими інститутами, науково-дослідними установами на взаємовигідних засадах з кінцевою ціллю інтеграції освітньо-наукової сфери і реального інноваційно-орієнтованого виробництва, як результат, – поява науково-виробничих структур з повним технологічним циклом – від інноваційної роботи до виробництва.
2. Забезпечити виконання норми Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо забезпечення державою бюджетного фінансування наукової та науково-технічної діяльності у розмірі не менше 1,7 % від ВВП, спрямувати ресурси, в першу чергу, на утримання в державі висококваліфікованих кадрів, що працюють у провідних науково-дослідних інститутах та університетах.
3. Оптимізація бюджетного фінансування фундаментальних наукових досліджень, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, застосування принципів грантового фінансування в університетах, подальше реформування освіти, зокрема вищої, в напрямі врахування цінності майбутніх фахівців та потреби в них у реальній економіці.
4. Створення електронних реєстрів з інформацією щодо науково-технічних розробок в Україні, вдосконалення законодавчого регламентування охорони інтелектуальної власності в державі.
5. Формування державного замовлення науковим паркам на інноваційні розробки шляхом передбачення для цього коштів в межах бюджету з метою посилення інтеграції навчальних закладів й науково-дослідних установ у процесі розробки інноваційних ідей та впровадження інновацій в умовах вітчизняної економіки.

III. Фінансовий блок:

1. Першочергова державна підтримка реалізації інновацій в стратегічно важливих для економіки галузях та секторах, для чого необхідне скорочення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, передбачених відповідним законом з одночасним акцентом на розвиток тих, що мають конкурентні переваги (високотехнологічних галузей промисловості, літакобудування, космічної, оборонної; розвиток біотехнологій; інформаційних технологій; агропромислового комплексу, розвитку медицини з урахуванням наявного наукового потенціалу).

2. Використання інструментів бюджетного регулювання інновацій в Україні на таких засадах: прямого фінансування створення нових наукомістких галузей і виробництв за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів; субсидування та дотування за рахунок державного бюджету високотехнологічних, експортоорієнтованих галузей і виробництв; фінансування науково-дослідних програм відповідно до затверджених концепцій розвитку інноваційної діяльності; надання безпроцентних чи пільгових кредитів підприємствам за умов дотримання певних заздалегідь визначених державою критеріїв; використання механізму державних замовлень на інноваційні продукти, зокрема новітні технології.

3. Застосування податкових інструментів фінансового регулювання з урахуванням їх впливу на структурні зрушення в економічній системі, а також того, що очікуваний результат від використання податкових пільг не завжди може бути позитивним у зв'язку із наявністю проблем ефективності використання інструментарію податкового регулювання з огляду на його витратність та ймовірні зловживання, а також необхідність часового лагу для визначення доцільності застосування й результативності.

4. Перегляд механізмів відбору та державного фінансування інноваційних проектів на конкурсних засадах шляхом спрощення процедури державної експертизи та реєстрації проектів із внесення змін до Закону України «Про інноваційну діяльність» та інших нормативно-правових актів.

5. Вивчення й врахування індикаторів інноваційної безпеки, тенденцій та прогнозів процесу нагромадження інноваційного потенціалу в межах національної економіки, пріоритетів її модернізації та необхідності підвищення рівня конкурентоспроможності.

6. Перманентне застосування методів економіко-математичного моделювання для прогнозування ефектів від використання й аналізу результативності дії бюджетних та податкових інструментів з метою внесення коректив у стратегію фінансового регулювання, вивчення виявлених закономірностей, чинникової обумовленості.

7. Налаштування системи моніторингу ефективності застосування інструментів фінансового регулювання та їхнього впливу на стан як національної інноваційної системи, так і економіки України в цілому, моніторинг параметрів внутрішнього і світового ринків інноваційної продукції, динаміки їх розвитку для внесення коректив у стратегію фінансового регулювання.

8. Розроблення відповідальними органами деталізованих програм в межах стратегічно визначених напрямів.

IV. Інфраструктурний блок:

1. Стимулювання розвитку венчурних фондів в Україні, як ключового джерела капіталу, у процесі одночасного формування повноцінного ринку інновацій в напрямі стимулювання зростання інноваційно активних суб'єктів підприємницької діяльності та інтеграція ринку у глобальний економічний простір.

2. Створення та розвиток на базі провідних університетів й наукових центрів України технопарків, технополісів для впровадження нових знань й наукових напрацювань в реальний сектор економіки з передбаченням пільг й державної підтримки.

3. Для впровадження вітчизняних науково-технічних розробок та забезпечення випуску високотехнологічної інноваційної продукції доцільно розробити законодавство з регулювання функціонування бізнес-інкубаторів на території України, надати їм відповідну державну підтримку, враховуючи передовий досвід іноземних держав в управлінні діяльністю бізнес-інкубаторів.

4. Формування інноваційних кластерів з метою сприяння підвищенню ефективності економічного розвитку регіонів, відродженню їхнього науково-технічного потенціалу з урахуванням історичних традицій, підвищення динаміки економічного зростання та зміцнення конкурентоспроможності територій.

5. Стимулювання створення індустріальних парків на основі підвищення ефективності застосування інструментів фінансового регулювання, які б сприяли безперервному функціонуванню діючих індустріальних парків й утворення нових в Україні як успішно апробованого елемента інноваційної інфраструктури.

V. Євроінтеграційний блок:

1. Врахування коректив у нормативно-правовому регулюванні у зв'язку із євроінтеграційними процесами й подальшою імплементацією економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС, приведення законодавства у відповідність до європейських стандартів.

2. Диверсифікація джерел фінансування інноваційно активних підприємств шляхом залучення іноземних фінансових ресурсів, особливості чого необхідно обумовити у законодавстві, що повинно дати змогу розширити господарську діяльність за рахунок залучення кредитів в тому числі й від міжнародних фінансових організацій, зокрема, Європейського банку реконструкції та розвитку, результатом чого має бути підвищення конкурентоспроможності на вітчизняному ринку та формування експортного потенціалу вітчизняних підприємств.

3. Розроблення пріоритетів розвитку експортного потенціалу вітчизняних виробників, ідентифікація потреб європейського ринку й можливостей вітчизняних суб'єктів господарювання щодо їхнього задоволення у середньо-і довгостроковій перспективі.

4. Удосконалення митно-тарифного регулювання з урахуванням необхідності імпорту новітніх європейських розробок, їхнього застосування у відповідних галузях та секторах економіки, що може сприяти виготовленню в Україні кінцевих інноваційних продуктів, і в такий спосіб переходу від сировинно орієнтованого експорту до високотехнологічного.

5. Налаштування в межах Європейського простору науково-освітньої співпраці й обміну студентами й науковцями на основі використання бюджетних інструментів стимулювання, започаткування довготермінових (не менше пів року) програм стажування вітчизняних фахівців з різних наук у європейських науково-дослідних установах (в першу чергу, Польщі, Німеччини) з наступним передбаченням для них фінансових переваг у Україні.

Висновки і перспективи подальших розвідок. В цілому, зазначимо, що в межах стратегічно визначених напрямів запропонованої стратегії фінансового регулювання інноваційної діяльності в Україні повинна здійснювати розробка відповідальними органами деталізованих програм у розрізі різних блоків, зокрема, першочергово фінансового. Водночас сформовані стратегія і програми повинні відповідати доктрині економічної політики України в цілому з урахуванням прискорення євроінтеграційних процесів. Також блоки стратегії взаємозв'язані між собою, при цьому їхня взаємодія опосередковується власне через фінансовий. Успіх стратегії залежить в цілому від успішності реалізації передбачених в ній напрямів в межах блоків з урахуванням результативності застосування інструментів фінансового регулювання. При цьому важливе значення відводиться процедурі моніторингу та аналізу результатів із використанням інструментарію економіко-математичного моделювання з метою оцінки ефектів від застосування фінансово регулювання в умовах реальної економіки. Також, як наслідок одержаної інформації, передбачена необхідність внесення коректив у стратегію.

Відтак, реалізація запропонованої стратегії з урахуванням розглянутих теоретичних аспектів сприятиме підвищенню ефективності фінансового регулювання інноваційних процесів у межах національної інноваційної системи, як системи, що здатна забезпечити реалізацію будь-якого цікавого винаходу, комерційно перспективної розробки, тобто своєчасної трансформації знань у інноваційні продукти, а також використанню інтелектуальних ресурсів в межах вітчизняного господарства. Це дасть змогу зберегти ідентичність національної інноваційної системи й сформувані підґрунтя для участі України у євроінтеграційних процесах на правах рівноправного партнера, результатом чого буде забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку держави у довготерміновій перспективі.

Література.

1. Васильев С. В. Правовые средства налогового стимулирования инновационной деятельности. – М.: Торгово-промышленная палата, 2008. – 120 с.
2. Грушко В.І. Інструменти податкового регулювання інвестиційної активності / В. І. Грушко, Л. О. Кошембар // Фінанси України. – 2008. – № 2. – С. 89-97.
3. Желізняк Р.Й. Податкове стимулювання інноваційної діяльності підприємств : дис. к.е.н. 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. – Львів, 2015. – 225 с.
4. Іванов Ю. Б. Податкування та інноваційна діяльність. / Ю. Б. Іванов / В кн. Інновації: проблеми науки і практики: Монографія. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 336 с.
5. Кизим М. О. Класифікація інструментів податкового стимулювання інновацій / М. О. Кизим, Л. В. Касьянова // Проблеми економіки. – 2012. – № 4. – С. 23-29.
6. Михайловська О. В. Світовий досвід державної підтримки інноваційних процесів / О. В. Михайловська // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - № 7. – С. 35-41.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
8. Попова Е. В. Основные направления налоговой политики государства в целях стимулирования инновационного развития / Е. В. Попова // Инновации. – 2006. – № 7 (92). – С. 13-18.
9. Савостенко Т.О. Порівняльна характеристика методів державного регулювання інноваційної діяльності в розвинутих країнах світу та в Україні / Савостенко Т.О., Грицаенко А.М. // Економічний вісник НГУ. – 2005. – № 1. – С. 19–27.

References.

1. Vasil'ev, S. V. (2008), *Pravovye sredstva nalogovogo stimulirovanija innovacionnoj dejatel'nosti* [Legal means of tax incentives for innovation], Torgovo-promyshlennaja palata, Kyiv, Ukraine.
2. Hrushko, V.I. and Koshembar, L.O. (2008), "Tax regulation tools of investment activity", *Finansy Ukrainy*, vol. 2, pp. 89-97.
3. Zhelizniak, R.J. (2015) "Tax stimulation of enterprises innovative activity", Abstract of Ph.D. dissertation, Money, finance and credit, Ivan Franko Lviv National University, Lviv, Ukraine.
4. Ivanov, Yu. B. (2006), *Opodatkuvannia ta innovatsijna diial'nist'* [Taxation and Innovation], INZhEK, Charkiv, Ukraine
5. Kyzym, M. O. and Kas'ianova, L.V. (2012), "Classification tools of tax incentives for innovation", *Problemy ekonomiky*, vol. 4, pp. 23-29.
6. Mykhajlovs'ka, O. V. (2004), "The world experience of state support of innovation processes", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 7, pp. 35-41.
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Podatkovyj kodeks Ukrainy", available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 9 September 2016).
8. Popova, E. V. (2006), "Main directions of tax policy of the state in order to stimulate innovative development", *Innovacii*, vol. 7, pp. 13-18.
9. Savostenko, T.O. and Hrytsaienko, A.M. (2005), "Comparative characteristics of innovation state regulation methods in developed countries and in Ukraine", *Ekonomichnyj visnyk NHU*, vol. 1, pp. 19-27.

Стаття надійшла до редакції 13.10.2016 р.

ТОВ "ДКС Центр"